

4. CURAJUL / LIPSA DE CURAJ

Să ne amintim!

☉ *Curajul* este puterea cuiva de a acționa pentru a învinge un obstacol, oricât de speriat ar fi. El există în interiorul tuturor persoanelor, încă din vremea copilăriei. Atunci când iese la suprafață el ne ajută să simțim frica mai puțin sau chiar deloc.

Citește cu atenție legenda, apoi rezolvă cerința.

În trecut, România a fost nevoită să cedeze Basarabia și Bucovina de Nord. Astfel, între trupele române și cele rusești s-a încheiat o înțelegere. Trebuia ca românii să se retragă încetul cu încetul, iar trupele rusești să înainteze spre noua frontieră.

Legenda spune că un avion de transport urma să arunce baloți de paie pentru a marca noua graniță. El zbura pe deasupra tancurilor în mișcare, în așteptarea semnalului că poate să le dea drumul. Pilotul trebuia doar să observe tancurile; când cel din frunte se va fi oprit, însemna că acel loc este ținta lui, locul unde trebuia să arunce baloții.

Însă, printre soldații români se spune că a existat unul care nu s-a îndurat să se retragă fără să tragă măcar un foc. Așa că și-a îndreptat armamentul spre tancul din frunte, care a ezitat, apoi s-a oprit. Văzând acest lucru, pilotul avionului a crezut că acolo trebuie să fie noua frontieră și a aruncat balotul de paie la nord de Mănăstirea Putna.

Și astfel, după cum spune legenda, fapta curajoasă a unui soldat din armata română a făcut ca Mănăstirea Putna să rămână în România.

✎ Ce părere ai? Soldatul din legenda de mai sus a fost curajos sau nechibzuit? Explică de ce.

CUVINTE IMPORTANTE

curaj – puterea de a înfrunța orice primejdie cu îndrăzneală; bărbăție, vitejie

lașitate – starea unui om fără demnitate și fără curaj

onoare – corectitudine și demnitate în comportamentul cuiva; cinste

frontieră – graniță

trupă – un grup organizat de soldați, care fac parte dintr-o unitate militară

balot de paie – pachet mare de paie

Să exersăm!

1. Formulează întrebări pentru răspunsurile de mai jos.

.....
Curajul este o trăsătură morală a unei persoane.

.....
Fricosul este pe jumătate învins.

.....
Lașul este un om fără onoare și lipsit de curaj.

.....
Niciun om puternic nu trebuie să se poarte urât cu cei mai slabi decât el.

2. Dintre proverbele de mai jos, transcrie-le doar pe cele care oglindesc o însușire omenească importantă, curajul.

☞ *Mulțumește-te cu ce ai și tinde la mai mult.* (Socrate)

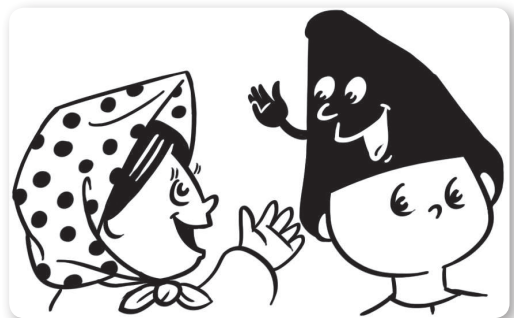
☞ *Curajul e bun, dar dacă întrece măsura devine nechibzuită.*

(proverb arab)

☞ *Bună ziua, căciulă, că stăpânul n-are gură!*

(proverb românesc)

☞ *E ușor să fii curajos de la distanță.* (Esop)

Curajul în natură

* **Râsul** poate sări de la înălțimi de peste șase metri direct asupra prăzii (cam de la etajul doi).

* Multe specii de **furnici** sunt feroce, purtând adevărate războaie. Unele dintre ele chiar iau prizoniere alte furnici, pe care le pun la muncă în coloniile lor.

3. Notează enunțurile cu „**A**” (adevărat) sau „**F**” (fals).

* Un om curajos nu îndrăznește să escaladeze muntele Everest.

* Dacă ți-e frică de apă și totuși înoți, înseamnă că ești cu adevărat curajos.

* Elevul mai mare a dovedit că e viteaz atunci când l-a îmbrâncit pe cel mic.

* Să fii curajos înseamnă să nu ții cont de părerea nimănui.

* Fiecare om are din naștere curaj, trebuie doar să-l descopere.

Curajul în lume

* La 25 km de New Delhi, capitala Indiei, există un sat unic în lume, **Morbund**. El este deosebit prin aceea că aproape toți locuitorii săi sunt îmblânzitori de șerpi. Foarte curajoși, ei învață meseria încă de mici, într-o școală specială.

* Japonezele sunt mai bune scufundătoare decât bărbații. **Fetele Ama**, numite astfel după zeița mării, îmbrăcate în alb pentru a îndepărta rechinii, învață să se scufunde pe la 12-13 ani. Ele stau sub apă 2-3 minute, la adâncimea de 10 metri, timp în care culeg scoicile cu perle.

* **John Wayne**, un mare actor american de filme cu cowboy, credea despre curaj că înseamnă să fii speriat de moarte și totuși să te urci pe cal.

4. Formulează câte două enunțuri cu termenii: **onoare, lașitate**.

5. Povestește o întâmplare în care cineva a dat dovadă de curaj. Folosește *expresii frumoase* și respectă cele trei părți ale compunerii.

6. Citește textul următor, apoi împarte în două coloane personajele: curajoase și lașe.

Într-o dimineață, s-a iscat un incendiu în pădure. Elefantul l-a salvat pe leu aruncând câteva jeturi de apă peste cele mai mari flăcări, apoi l-a luat în spinare și l-a scos de acolo. Nerecunoscător, leul i-a zis:

– Eu sunt regele animalelor, trebuie să mă porți în spate de acum!

Maimuța, șarpele, gazela, girafa și hipopotamul se temeau de el, așa că i-au dat dreptate, însă șapul și-a luat inima-n dinți și i-a spus:

– Coboară imediat de acolo, animal nerecunoscător! Ce-ai fi făcut dacă elefantul te-ar fi lăsat pradă flăcărilor?

(adaptare după „Judecata șapului” de Bucur Milesco)

*Dezvoltare
personală*

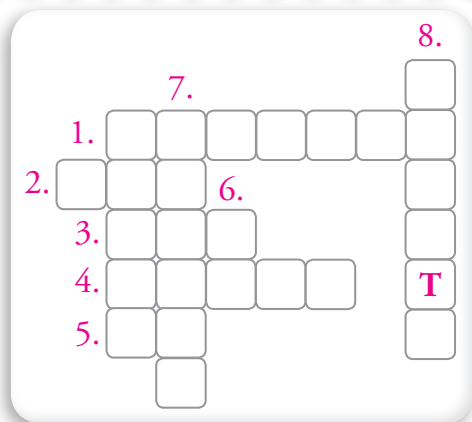
► Este important pentru tine să vorbești cu persoanele mari în care ai încredere despre fricile tale. Vorbind despre ele, le scoți din capul tău și îți se par mai mici, așa încât se naște în tine curajul de a le stăpâni.

► Cel mai mare act de curaj este atunci când recunoști că ai greșit și când pe deasupra și înveți din asta.

► Când spui adevărul și unele lucruri pe care le-ai făcut (și de care-ți este rușine) înseamnă un mare act de curaj.

Grila isteților

1. hărnicuțele curajoase, care adună mereu provizii
2. Mormăilă pofcios
3. fir
4. îndrăzneală
5. și 6. unitate de măsură pentru un teren
7. fricosul s-a urzicat, iar acum îl ... pielea!
8. onoare

7. Portofoliu

Decupează din ziare și reviste articole și imagini care să ilustreze fapte de curaj. Lipește-le apoi pe un carton astfel încât să realizezi un afiș intitulat „În lumea curajului”.

- 1.1. Explorarea calității de persoană pe care o are orice om
1.2. Identificarea unor trăsături morale definitorii ale persoanei

1. GRUPURI MICI DIN CARE FACEM PARTE

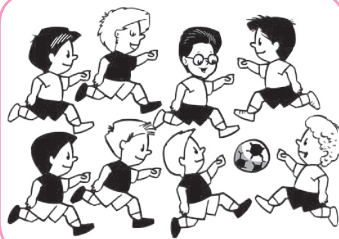

Să ne amintim!

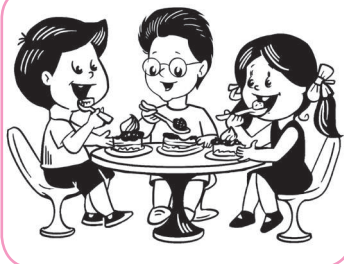
⊙ Atunci când persoanele se reunesc pe baza unor interese comune, adică le plac aceleași lucruri, acestea formează un grup. De exemplu, familia este un grup, pentru că membrilor ei le place să se bucure sau să petreacă timpul împreună; clasa de elevi este un grup pentru că membrii ei vor să învețe lucruri împreună; grupul de prieteni este un grup pentru că acestora le place să trăiască experiențe împreună (de joc, de discuție etc.).

grupul băieților din clasă

grupul băieților din
echipa de fotbal

grupul „mâncătorilor de
prăjituri”

grupul oamenilor

grupul familiei

CUVINTE IMPORTANTE

- grup** – 1. persoane reunite pe baza unor interese sau concepții comune; grupă, colectiv; 2. obiecte, animale sau plante asemănătoare, aflate laolaltă
- membri** – persoană care face parte dintr-un grup organizat
- influență** – putere, înrâurire; acțiune manifestată asupra unui lucru sau asupra unei ființe
- toleranță** – atitudine îngăduitoare; trecere cu vederea a unui fapt care nu ne convine

Să exersăm!

1. Folosește cuvintele *familie, grup social, conducător, membri, influență* într-un text despre grupurile din care faci parte.

2. Completează spațiile punctate cu termeni aleși din coloana alăturată:

◆ Orice ..... aparține cel puțin unui .....

◆ Dacă ..... unui grup nu sunt corecte, putem să propunem altele mai bune, cu condiția să fim .....

◆ Între membrii unui grup trebuie să existe asemănări în ceea ce privește ..... și ..... lor.

grup
scopul
vârsta
persoană
membri
regulile

3. Spune-ți părerea! „DA” sau „NU”?

☞ Grupurile trebuie neapărat să fie alcătuite din copii care au aceeași vârstă și același sex.

☞ Din cele mai vechi timpuri, oamenilor le place să fie izolați.

☞ La „Rațele și vânătorii” se formează două grupuri de joacă.

4. Argumentează! Fiecare grup din care faci parte (ex.: *grupul prietenilor, grupul de învățare, grupul de lectură, grupul de iubitori ai naturii* etc.) are anumite reguli. Există vreo regulă care să se repete în toate grupurile?

Test recapitulativ

Alege variantele corecte, apoi colorează bulinele corespunzătoare în grila de mai jos:

1. Mai multe persoane formează un grup atunci când:
 a) au interese comune;
 b) nu au altă ocupație;
 c) urmăresc același scop.
2. Familia este importantă deoarece:
 a) aici găsim dragoste, înțelegere, respect și ajutor;
 b) nu suntem ocrotiți;
 c) aici învățăm cele mai importante valori.
3. Un grup de joacă este caracterizat prin:
 a) spirit de echipă și toleranță;
 b) simpatie și o relație bazată pe încredere;
 c) aceleași trăsături fizice și morale ale membrilor.
4. Scopul principal al clasei de elevi este:
 a) să-și aleagă un conducător bun;
 b) învățătura;
 c) să-i asculte pe toți profesorii.
5. În grupul de prieteni este cel mai important:
 a) să-și dea temele unul altuia;
 b) să se respecte și să fie sinceri;
 c) să nu se pârască.
6. În orice grup există reguli care:
 a) trebuie respectate de toți membrii;
 b) nu interesează pe nimeni, sunt doar de formă;
 c) nu convin tuturor, totuși se ține cont de ele.

	1	2	3	4	5	6
a	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c	☐	☐	☐	☐	☐	☐

CUPRINS

Unitatea I – Persoana	4
1. Ce înseamnă să fim persoane?	4
2. Persoana mea	8
3. Persoana lui (ei)	12
<i>Test recapitulativ</i>	16
Unitatea II – Trăsături morale ale persoanei	17
1. Bunătatea / Răutatea	17
2. Respectul și lipsa de respect	21
3. Sinceritatea / Minciuna	25
4. Curajul / Lipsa de curaj	29
5. Modestia / Lipsa de modestie	33
6. Încrederea / Lipsa de încredere	36
<i>Test recapitulativ</i>	40
Unitatea III – Raporturile noastre cu lucrurile	41
1. Ce sunt lucrurile	41
2. Nevoia de lucruri	45
3. Lucruri care ne exprimă	49
4. Atitudinea noastră față de lucruri	53
<i>Test recapitulativ</i>	57
Unitatea IV – Raporturile noastre cu animalele și plantele	58
1. Animalele și plantele	58
2. Nevoia de animale și plante	62
3. Atitudini față de animale și plante	66
<i>Test recapitulativ</i>	70
Unitatea V – Raporturile noastre cu ceilalți oameni	71
1. Grupuri mici din care facem parte	71
A. Familia	74
B. Grupul de prieteni	77
C. Grupul de joacă	79
D. Grupul de învățare	82
2. Reguli ale grupului	85
<i>Test recapitulativ</i>	87